

5.3.2024

Sisäministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Lausuntopyyntö 9.1.2024 / sisäministeriö VN/34558/2023

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI RAKENTAMISLAIN MUUTTAMISESTA VN/34558/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta. Etelä-Savon hyvinvointialueen pelastustoimi kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja haluaa kiinnittää vielä huomiota seuraaviin kohtiin luonnoksessa:

LAUSUNTO

Pidämme huolestuttavana lain muutoksen ehdotusta tilapäisten tapahtumarakennelmien jättämisestä niiden koosta riippumatta rakentamisluvan ulkopuolelle. Tosin nykyisinkin tapahtumarakenteiden luvanvaraisuuden määrittämisessä on kuntakohtaisia eroja ja periaatteita. Ehdotuksen mukaisena laki yhdenmukaistaisi käytäntöä, mutta ainoastaan luvanvaraisuuden osalta. Tämä on kuitenkin huolestuttava suuntaus, koska tilapäisten yleisötapahtumien rakenteet voivat olla kooltaan hyvinkin laajoja, ne voivat olla useampikerroksisia ja henkilömäärä niissä voi olla satoja - jopa tuhansia ihmisiä. Mahdollisessa onnettomuustilanteessa uhreja saattaa olla pahimmassa tapauksessa useita.

Nykyisin kuntien rakennusvalvonnat ovat osaltaan valvomassa tapahtumarakennelmien turvallisuutta. Tämä on hyvä käytäntö, koska pelastusviranomaisella tai luultavasti poliisillakaan ei ole osaamista tarkastaa rakenteiden lujuutta laskelmista eikä valmiista rakenteista, eikä heillä myöskään ole tuntemusta kantavuuden ja stabiliteetin vaatimusten perusteista, eikä osaamista valvoa rakennelman rakennesuunnittelijan pätevyyttä. Näiden osalta osaaminen on rakennusvalvonnoilla.

Lakiehdotuksen mukaisessa tilanteessa tapahtumarakenteiden valvonta jäisi käytännössä pelastusviranomaiselle, poliisille ja joissakin tapauksissa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES:lle. Mikäli tapahtumassa on samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä paikalla tai jos joku muu VNa (407/2011) 3 §:ssä esitetyistä kriteereistä täyttyy, tulee tapahtumaan laatia yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman sisältö on määritetty PeL (379/2011) 16 §:ssä. Pelastussuunnitelma toimitetaan alueen pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vrk ennen tilaisuutta. Lisäksi tiettyihin tapahtumiin tulee laatia kuluttajaturvallisuuslainsäädännön edellyttämä turvallisuusasiakirja. Tämä voidaan yhdistää pelastussuunnitelmaan, jos se on tarkoituksenmukaista. Yhdistetyn asiakirjan on täytettävä molempien lainsäädäntöjen vaatimukset.

Etelä-Savon pelastuslaitos

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkelin paloasema, Jääkärintie 16, 50130 Mikkelä

Pieksämäen paloasema, Selkiöntie 4, 76100 Pieksämäki

Savonlinnan paloasema, Laitaatsillantie 7, 57170 Savonlinna

Vaihe 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.pelastustoimi.fi/etela-savo

Pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa ilmoittaa sille toimitetusta suunnitelmasta poliisille sekä ensihoidosta vastaavalle terveysviranomaiselle. Lisäksi pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa suorittaa kohteessa palotarkastus. Kuluttajaturvallisuusviranomaiset eivät myöskään tarkasta kaikkia tapahtumia.

Näiden seikkojen vuoksi kuntien rakennusvalvontaviranomaisten tulisi olla jatkossakin omalta osaltaan valvomassa tilapäisten rakenteiden turvallisuutta, koska he ovat käytännössä ainoa taho, jolla on osaamista suorittaa tämä laadukkaasti. Laissa tulisi määritellä menettely, jolla varmistettaisiin rakennusvalvonnan mukana olo hankkeissa. Tämän menettelyn ei tarvitsisi olla lupamenettely, vaan se voisi olla siihen verrattuna kevyempikin menettely. Rakennusvalvontaviranomaisilla tulee olla jatkossakin vastuu rakentamisen valvonnasta, mukaan lukien tilapäiset rakenteet ja rakennelmat yleisötilaisuudessa ja muussa tapahtumassa. Mikäli lainsäädännössä edellytetään, että tilapäisille rakennelmille tulee hakea rakentamislupaa, tulee rakennusvalvontaviranomaisella olla tosiasialliset resurssit käsitellä luvat yleisötilaisuuksien ja muiden tapahtumien vaatimalla aikataululla.

Ehdotetun muutoksen 42 § vaatii lisäksi tarkennusta siihen, mitä tilapäisellä tarkoitetaan ja mitkä yleisörakenteet jäävät luvanvaraisuuden ulkopuolelle. Esimerkki: Vaatiiko jatkossa lakiehdotuksen mukaan esimerkiksi 3000 henkilön katsomo, joka rakennetaan yhden jääkiekko-ottelun ajaksi rakentamislupaa?

Tilapäisten ja väliaikaisten rakennelmien turvallisuuden varmistamiseksi laissa tulisi säätää myös menettelystä, jolla rakenteiden turvallisuus varmistetaan. Tapahtumarakenteita rakennetaan myös esimerkiksi telineratkaisuilla. Onnettomuustutkintakeskus on tutkintaselostuksessaan T2023-01 (*Väliaikaisen telinesillan sortuminen Espoon Tapiolassa 11.5.2023*, julkaistu 28.02.2024) todennut väliaikaisten telinesiltojen rakentamisesta: "Telinealalla ei ole käytössä yhtenäisiä käytäntöjä, joilla varmistetaan telinerakennelman suunnittelun edellyttämä osaaminen. Siksi toteutukseen voi päätyä telinerakennelmia, joiden rakenteet ovat mitoitukseltaan riittämättömät. Toteutusvaiheessa suunnitelmien turvallisuutta ei enää varmisteta."

Onnettomuustutkintakeskuksen tutkintaselostuksessa on myös tuotu esille, että telinerakennelmia kokoavilla henkilöillä ei välttämättä ole riittävää osaamista tarkastella suunnitelmissa tehtyjen teknisten ratkaisujen turvallisuutta. Jos tutkinnan kohteena olevalta siltalta olisi edellytetty rakennuslupa tai toimenpidelupa, olisi rakennusvalvontaviranomaisen lupamenettelyssä varmistettu rakennuksen tai rakennelman suunnittelulle ja toteutukselle asetettujen vaatimusten toteutuminen.

Edellä mainitun lisäksi toistamme sen, mitä pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on lausunut rakentamislain uudistuksen yhteydessä 7.12.2021 (42 § Rakentamislupa):

Uusi laki mahdollistaa alle 30 m²:n kokoisten rakennuskohteiden rakentamisen ilman rakentamislupaa. Kyseiseen pykälään tulisi lisätä rajoite, että ilman lupaa rakentaminen ei kattaisi nyt jo mainittujen rajoitusten lisäksi myöskään autosuojarakennusta tai -katosta ja tulisijallista rakennusta. On olettavissa, että esimerkiksi nämä paloturvallisuuden ja LVI-tekniikan kannalta erityisosaamista vaativat rakennukset eivät tule täyttämään kaikkia vaatimuksia, mikäli ne toteutetaan ilman pätevää suunnittelijaa, rakentamislupaa ja viranomaisvalvontaa. Kaikilla hankkeeseen ryhtyvillä ei ole sellaista tietämystä ja osaamista säädöksistä, että rakennukset tulisivat olemaan paloturvallisia. Puutteita tulisi ilmenemään todennäköisesti ainakin savupiippujen riittämättömänä korkeutena, tulisijojen ja savuhormien puutteellisina suojaetäisyyksinä sekä palo-osastointien ja LVI-tekniikan puutteina autosuojarakennuksissa ja -katoksissa.

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalan tie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76101 Pieksämäki

Vaihde 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi

Mikkelissä 5.3.2024

Jani Jämsä
riskienhallintapäällikkö